

ВИТЯГ ІЗ ГРОМАДСЬКОГО ПРОЕКТУ
«РЕОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРИ ДНІПРОВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА» ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Керівник проекту:

Ткаченко Алла Володимирівна,

вчитель історії та суспільствознавчих наук

Комунального закладу освіти

«Дніпровський ліцей інформаційних технологій

при Дніпровському національному університеті

імені Олеса Гончара» Дніпровської міської ради,

вчитель вищої категорії

Ініціатор проекту:

Чучва Владислав Дмитрович,

студент I курсу факультету фізики,

електроніки та комп'ютерних систем

Дніпровського національного університету

імені Олеса Гончара

Зміст

Розділ I. Загальні положення.....	3
1. Статус проекту.....	3
2. Мета проекту	3
3. Завдання проекту.....	3
4. Нормативні посилання.....	4
Розділ II. Мета, завдання, принципи діяльності, права та обов'язки учнівського самоврядування Ліцею	5
1. Мета діяльності учнівського самоврядування Ліцею	5
2. Завдання учнівського самоврядування Ліцею	5
3. Принципи діяльності учнівського самоврядування Ліцею	7
4. Права учнівського самоврядування Ліцею.....	7
5. Обов'язки учнівського самоврядування Ліцею	7
Розділ III. Структура й організація діяльності учнівського самоврядування Ліцею	9
1. Учнівська рада Ліцею	9
1.1. Рада старост	10
1.2. Рада лідерів	19
1.3. Наукова рада.....	25
1.4. Прес-центр	28
1.5. Управління учнівською радою Ліцею	32
2. Відповідальність членів учнівської ради Ліцею	33
Розділ IV. Рекомендації проектної групи щодо проведення реорганізації учнівського самоврядування Ліцею	34
1. Вивчення матеріалів даного проекту	34
2. Обговорення доцільності та правомочності пропозицій проектної групи ..	34
3. Внесення виправлень і доповнень до матеріалів проекту	34
4. Апробація пропозицій проектної групи	34
5. Винесення необхідних питань на розгляд ради Ліцею	34
Додатки.....	35

Розділ I. Загальні положення

1. Статус проекту

Даний проект створено на основі громадської ініціативи з підвищення ефективності навчально-виховного процесу в Комунальному закладі освіти «Дніпровський ліцей інформаційних технологій при Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара» Дніпровської міської ради (далі – Ліцей).

2. Мета проекту

Метою проекту є визначення завдань, принципів діяльності, прав та обов'язків учнівського самоврядування Ліцею і розробка його структури й організації діяльності.

3. Завдання проекту

1. Проаналізувати чинні нормативно-правові акти, які регулюють взаємовідносини учнів Ліцею з учасниками навчально-виховного процесу, органами державного та місцевого управління і контролю.

2. Проаналізувати вітчизняний і закордонний досвід у побудові структури учнівського самоврядування загальноосвітніх навчальних закладів.

3. Із посиланням на відповідні нормативно-правові акти визначити завдання, принципи діяльності, права та обов'язки учнівського самоврядування Ліцею.

4. Задля ефективного функціонування учнівського самоврядування Ліцею відповідно до його завдань, принципів діяльності, прав та обов'язків розробити його структуру й організацію діяльності.

5. Скласти рекомендації щодо проведення реорганізації учнівського самоврядування Ліцею.

4. Нормативні посилання

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про загальну середню освіту».
3. Положення про загальноосвітній навчальний заклад.
4. Статут Комунального закладу освіти «Дніпропетровський ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара» Дніпропетровської міської ради.
5. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу.
6. Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів.
7. Порядок здійснення медичного обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів.
8. Конституція України.
9. Конвенція ООН про права дитини.

Розділ II. Мета, завдання, принципи діяльності, права та обов'язки учнівського самоврядування Ліцею

Згідно з п. 5.3 Статуту Ліцею учні мають право:

- брати участь в обговоренні і вносити власні пропозиції щодо організації навчально-виховного процесу, дозвілля учнів;
- брати участь (особисту або через своїх представників) в органах самоврядування Ліцею для вирішення найважливіших питань діяльності Ліцею.

На підставі цих положень у Ліцеї може діяти учнівське самоврядування.

1. Мета діяльності учнівського самоврядування Ліцею

Пропонуємо встановити наступну мету діяльності учнівського самоврядування Ліцею:

- захист прав та інтересів учнів в органах громадського самоврядування Ліцею;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- спонукання учнів до самоорганізації, самодіяльної активності задля підвищення ефективності навчально-виховного процесу;
- об'єднання зусиль учнівського і педагогічного колективів, батьків, громадськості щодо розвитку Ліцею та удосконалення навчально-виховного процесу.

2. Завдання учнівського самоврядування Ліцею

Відповідно до завдань законодавства України про загальну середню освіту, завдань Ліцею, запропонованої мети діяльності учнівського самоврядування Ліцею пропонуємо встановити наступні завдання діяльності самоврядування:

- становлення учнів Ліцею як свідомих громадян України;

- пропагування серед учнів шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, культури, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, віросповідання, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- пропагування свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- сприяння соціальному захисту, охороні життя, здоров'я та захисту прав учнів;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- формування в учнів почуття власної гідності, соціальної адаптованості, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина, відповідальності за можливі наслідки власної діяльності для інших людей, за долю суспільства і людства, здатності до критичного мислення, постійного оновлення наукових знань, вміння швидко орієнтуватися і бути успішним у світі, що постійно змінюється, професійної мобільності;
- сприяння єдності навчання і виховання;
- забезпечення високих етичних норм, атмосфери доброзичливості і взаємної поваги у стосунках між учнями і їх батьками, учителями та співробітниками Ліцею;
- сприяння організації самообслуговування, дозвілля та оздоровлення учнів;
- сприяння неухильному виконанню учнями положень чинного законодавства щодо обов'язковості загальної середньої освіти, Статуту, Правил внутрішнього розпорядку Ліцею, рішень органів самоврядування, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, Кодексу честі ліцеїста.

3. Принципи діяльності учнівського самоврядування Ліцею

Пропонуємо встановити наступні принципи діяльності учнівського самоврядування Ліцею:

- пріоритет прав людини;
- дотримання вимог законодавства України;
- виборність, добровільність і рівноправність членства;
- колегіальність ухвалення рішень;
- гласність;
- підзвітність і відповідальність перед адміністрацією та радою Ліцею, конференцією колективу;
- організаційна самостійність у межах визначених повноважень.

4. Права учнівського самоврядування Ліцею

Пропонуємо надати учнівському самоврядуванню Ліцею наступні права:

- користуватися навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною, побутовою, оздоровчою базою Ліцею та Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;
- організовувати співпрацю між своїми структурними підрозділами та їх членами, співпрацювати з представниками інших органів громадського самоврядування та адміністрації, педагогічними працівниками Ліцею;
- брати участь в обговоренні і вносити власні пропозиції щодо організації навчально-виховного процесу, позакласної та позаліцейської роботи, проведення оздоровчих і культурно-масових заходів, дозвілля учнів;
- брати участь у різних видах навчальної, науково-практичної діяльності, виставках, конкурсах тощо;
- допомагати учням Ліцею в захисті своїх прав та інтересів.

5. Обов'язки учнівського самоврядування Ліцею

Пропонуємо зобов'язати учнівське самоврядування Ліцею:

- сприяти дотриманню учнями законодавства України, правил громадського порядку, моральних і етичних норм, прояву поваги до колег і дорослих, до поглядів, переконань, честі та гідності учнів, працівників Ліцею та інших людей, виконанню вимог Статуту Ліцею, Правил внутрішнього розпорядку Ліцею, рішень органів самоврядування, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, Кодексу честі ліцеїста, законних вимог педагогічних та інших працівників Ліцею;
- дбайливо ставитись до державного, громадського і особистого майна, майна інших учасників навчально-виховного процесу, відшкодовувати збитки;
- сприяти збереженню здоров'я учнів Ліцею, слідкувати за охайністю їхнього зовнішнього вигляду та дотриманням ними правил гігієни, пропагувати здоровий спосіб життя;
- сприяти захисту учнів від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, запобіганню паління серед учнів, вживання ними алкоголю, наркотиків, психотропних і психоподібних речовин, іншим шкідливим звичкам;
- сприяти позитивному іміджу Ліцею;
- брати участь у різних видах трудової діяльності в Ліцеї;
- вести документацію, пов'язану з виконанням повноважень (протоколи засідань, плани роботи тощо).

Розділ III. Структура й організація діяльності учнівського самоврядування Ліцею

1. Учнівська рада Ліцею

Задля ефективного функціонування учнівського самоврядування Ліцею відповідно до його мети, завдань, принципів діяльності, прав та обов'язків і згідно з п. 6.5 Статуту Ліцею пропонуємо створити як орган громадського самоврядування учнівську раду Ліцею.

Мету, завдання, принципи діяльності, права та обов'язки учнівської ради Ліцею пропонуємо визначити відповідно до положень п. 1–5 розділу II даного проекту.

Задля упорядкованої діяльності учнівської ради Ліцею пропонуємо створити у її складі наступні структурні підрозділи: раду старост із підконтрольними їй комітетом здорового способу життя і комітетом спорту, раду лідерів із підконтрольними їй культурно-масовим комітетом і комітетом волонтерської роботи, наукову раду, прес-центр (*Додаток 1*).

Для кожного структурного підрозділу учнівської ради Ліцею пропонуємо адміністрації Ліцею призначити координатора зі складу співробітників Ліцею, компетентного у напрямі роботи відповідного підрозділу.

До повноважень координаторів підрозділів пропонуємо віднести:

- участь у розробці плану роботи координованого підрозділу та його затвердження, затвердження протоколів засідань;
- участь у засіданнях підрозділу, скликання позачергових засідань;
- повідомлення членів підрозділу про рішення органів громадського самоврядування Ліцею, розпорядження та накази адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань підрозділу;
- внесення на розгляд будь-яких питань, що стосуються діяльності та завдань підрозділу;
- ініціювання перегляду рішень підрозділу;

- надання консультативної допомоги у реалізації рішень підрозділу;
- координування проведення заходів, які організовує підрозділ.

Пропонуємо учнівській раді Ліцею працювати за планом, який може мати вільну форму, та затверджується координатором ради на підставі рішень конференції колективу, рекомендацій адміністрації Ліцею, рішень учнівської ради Ліцею. Кількість засідань може бути не меншою одного разу на рік. Плани роботи структурних підрозділів учнівської ради Ліцею пропонуємо зробити складовими плану роботи ради. Пропонуємо встановити термін повноважень учнівської ради Ліцею в один рік.

Усім структурним підрозділам учнівської ради Ліцею пропонуємо вести протоколи своїх засідань (*Додаток 1*), які зберігатимуться у координаторів відповідних підрозділів.

Засідання учнівської ради Ліцею може скликатися з ініціативи адміністрації Ліцею.

Оскільки згідно з п. 6.11.1 Статуту Ліцею основною структурною ланкою Ліцею є група, а згідно з п. 6.11 і 6.11.2 цього Статуту учнівські збори груп є колективним органом учнівського самоврядування та обирають органи учнівського самоврядування групи і висувають своїх представників для участі в роботі органів громадського самоврядування, пропонуємо висувати своїх представників до структурних підрозділів учнівської ради Ліцею на учнівських зборах груп за наявності не менше двох третин учнів групи із занесенням відповідних кандидатур до протоколу зборів (*Додаток 2*).

Учнівські збори груп із розглядом питання щодо висування своїх представників до структурних підрозділів учнівської ради Ліцею доцільно проводити на початку навчального року після скликання конференції колективу.

1.1. Рада старост

Пропонуємо формувати раду старост зі старост усіх підгруп.

Старосту підгрупи (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати таємним голосуванням учнів підгрупи за простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів між кількома учнями пропонуємо провести додаткове відкрите голосування щодо обрання одного з таких учнів на пост старости підгрупи.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів на пост старости підгрупи із числа бажаючих у кожній підгрупі та надавати їм по черзі (у порядку висування кандидатур) повноваження старости підгрупи строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання старост підгруп із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

Старост, що здійснюють свої повноваження тимчасово, пропонуємо включати до складу ради старост без права голосу.

До завдань ради старост пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи ради та його виконання;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань ради;
- участь в організації та проведенні класних годин, позакласної роботи, оздоровчих заходів, дозвілля учнів;
- сприяння формуванню в учнів Ліцею свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина, відповідальності за можливі наслідки власної діяльності для інших людей, за долю суспільства і людства, вміння швидко орієнтуватися і бути успішним у світі, що постійно змінюється;
- контроль за дотриманням учнями громадського порядку, дисципліни, охайності зовнішнього вигляду;
- контроль за чергуванням учнів по Ліцею, дотриманням ними порядку харчування та самообслуговування, правил гігієни;

- роз'яснення новоприбулим членам ради принципів діяльності та завдань ради, надання їм консультативної допомоги.

Координатором ради старост пропонуємо призначити заступника директора Ліцею з виховної роботи.

Пропонуємо очолювати раду старост голову, який обирається зі складу ради та затверджується її координатором. Також зі складу ради пропонуємо обирати заступника голови ради та секретаря ради.

До повноважень голови ради старост пропонуємо віднести:

- організацію діяльності ради, контроль за виконанням плану роботи, завдань і рішень ради;
- обговорення із координатором ради методів реалізації плану роботи, завдань і рішень ради;
- внесення змін до плану роботи ради за погодженням координатора;
- проведення планових та скликання позапланових засідань ради;
- внесення на розгляд радою усіх питань, що стосуються діяльності та завдань ради.

Пропонуємо надати голові ради старост можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику. Пропонуємо, щоб заступник голови ради старост виконував повноваження голови ради у разі його відсутності.

До повноважень секретаря ради старост пропонуємо віднести:

- ведення протоколів засідань ради та відповідної документації, видачу відповідних документів голові та координаторові ради;
- зберігання необхідних для діяльності ради мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність ради уповноваженій особі від прес-центру.

До обов'язків старости підгрупи пропонуємо віднести:

- виконання доручень куратора групи, вчителів, а також завідувачів кабінетів та лаборантів під час перебування групи (підгрупи) у відповідному кабінеті;
- розробку плану активності групи спільно з куратором;
- сприяння забезпеченню умов для проведення занять, дотриманню учнями в кабінетах правил електричної та пожежної безпеки, чистоти, порядку тощо;
- допомогу вчителю в організації проведення демонстраційних дослідів, лабораторних і практичних робіт, позаурочної роботи з навчального предмета;
- перевірку наявності у класній кімнаті групи навчально-методичних експозицій постійного характеру (державна символіка; інструкція з охорони праці та пожежної безпеки, правила роботи в кабінеті; портрети видатних учених, письменників, композиторів; таблиці сталих величин, основних формул; еволюція органічного світу та його класифікація; таблиця періодичної системи елементів Д.І. Менделєєва, електрохімічний ряд напруг металів, розчинність солей, основ і кислот; системи вимірювання фізичних одиниць; політична карта світу, політико-адміністративна карта України, фізична карта України тощо) із звітуванням перед координатором ради старост;
- сприяння наповненню класної кімнати групи експозиціями змінного характеру (виставка кращих робіт учнів; матеріали до теми наступних уроків, орієнтовні завдання тематичного оцінювання, державної атестації; додаткова інформація відповідно до навчальної програми, зокрема, про життєвий і творчий шлях письменників, учених, висвітлення поточних подій у нашій країні та за її межами; матеріали краєзнавчого характеру; результати експериментальної та дослідницької роботи учнів; результати учнівських олімпіад, конкурсів, турнірів тощо) спільно із куратором групи;

- виконання плану роботи, завдань і рішень ради старост із звітуванням перед головою ради, участь у засіданнях ради.

Розподіл обов'язків між старостами підгруп однієї групи, що стосуються групи та класної кімнати, пропонуємо доручити кураторові групи.

Членом ради старост не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи та наукової ради.

Кількість засідань ради старост може визначатися їх доцільністю, але не рідше одного разу на тиждень. Рішення ради пропонуємо приймати простою більшістю голосів за наявності на її засіданні не менше двох третин її членів. У разі рівної кількості голосів вирішальним пропонуємо встановити голос голови ради.

1.1.1. Комітет здорового способу життя

Пропонуємо формувати комітет здорового способу життя із представників від учнівських груп із кожної підгрупи.

Представників від групи до складу комітету здорового способу життя (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати із числа бажаючих у кожній підгрупі відкритим голосуванням учнів відповідної підгрупи за простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів між кількома учнями або різниці, не більшої за три голоси, пропонуємо висувати до складу комітету усіх таких учнів.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів у представники від групи до складу комітету здорового способу життя із числа бажаючих у кожній підгрупі та надавати їм по черзі (у порядку висування кандидатур) повноваження члена комітету (валеолога) строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання

представників від групи до складу комітету здорового способу життя із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

До завдань комітету здорового способу життя пропонуємо віднести:

- виконання плану роботи комітету;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- участь в організації та проведенні загальноліцейських заходів оздоровчого, гігієнічного, екологічного спрямування, пропагування корисності та цікавості таких заходів серед учнів Ліцею;
- сприяння збереженню здоров'я учнів Ліцею, дотриманню ними правил гігієни (*Додаток 5*), запобіганню паління серед учнів, вживання ними алкоголю, наркотиків, психотропних і психоподібних речовин, іншим шкідливим звичкам, пропагування здорового способу життя;
- роз'яснення новоприбулим членам комітету принципів діяльності та завдань комітету, надання їм консультативної допомоги.

Координатором комітету здорового способу життя пропонуємо призначити медичну сестру Ліцею.

Пропонуємо очолювати комітет здорового способу життя голові, який обирається зі складу ради старост та затверджується координатором комітету.

До повноважень голови комітету здорового способу життя пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи комітету відповідно до плану роботи ради старост, організацію діяльності комітету, контроль за виконанням плану роботи та завдань комітету;
- обговорення із координатором комітету методів реалізації плану роботи та завдань комітету;
- внесення змін до плану роботи комітету за погодженням координатора;
- скликання засідань комітету задля обговорення поточних питань;

- внесення на розгляд комітетом усіх питань, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- зберігання необхідних для діяльності комітету мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність комітету уповноваженій особі від прес-центру.

Пропонуємо надати голові комітету спорту можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику, який призначається головою комітету зі складу комітету. Пропонуємо, щоб заступник голови комітету спорту виконував повноваження голови комітету у разі його відсутності.

До обов'язків члена комітету здорового способу життя (валеолога) пропонуємо віднести:

- виконання доручень медичних працівників Ліцею стосовно своєї групи (підгрупи);
- контроль за станом прибирання та провітрювання класної кімнати та інших приміщень, прибирання яких доручено своїй групі;
- участь в організації та проведенні заходів оздоровчого, гігієнічного, екологічного спрямування у своїй групі;
- виконання плану роботи та завдань комітету здорового способу життя із звітуванням перед головою комітету, участь у засіданнях комітету.

Розподіл обов'язків між валеологами із однієї групи, що стосуються групи та класної кімнати, пропонуємо доручити кураторові групи.

Членом комітету здорового способу життя не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи та наукової ради.

1.1.2. Комітет спорту

Пропонуємо формувати комітет спорту із представників від учнівських груп із кожної підгрупи.

Представників від групи до складу комітету спорту (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати із числа бажаючих у кожній підгрупі відкритим голосуванням учнів відповідної підгрупи за простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів між кількома учнями або різниці, не більшої за три голоси, пропонуємо висувати до складу комітету усіх таких учнів.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів у представники від групи до складу комітету спорту із числа бажаючих у кожній підгрупі та надавати їм по черзі (у порядку висування кандидатур) повноваження члена комітету (фізорга) строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання представників від групи до складу комітету спорту із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

До завдань комітету спорту пропонуємо віднести:

- виконання плану роботи комітету;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- участь в організації та проведенні загальноліцейських заходів спортивного спрямування, пропагування корисності та цікавості таких заходів серед учнів Ліцею;
- сприяння підтримці належного фізичного стану учнів Ліцею;
- роз'яснення новоприбулим членам комітету принципів діяльності та завдань комітету, надання їм консультативної допомоги.

Координатором комітету спорту пропонуємо призначити завідувача кафедри фізичного виховання.

Пропонуємо очолювати комітет спорту голові, який обирається зі складу ради старост та затверджується координатором комітету.

До повноважень голови комітету спорту пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи комітету відповідно до плану роботи ради старост, організацію діяльності комітету, контроль за виконанням плану роботи та завдань комітету;
- обговорення із координатором комітету методів реалізації плану роботи та завдань комітету;
- внесення змін до плану роботи комітету за погодженням координатора;
- скликання засідань комітету задля обговорення поточних питань;
- внесення на розгляд комітетом усіх питань, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- зберігання необхідних для діяльності комітету мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність комітету уповноваженій особі від прес-центру.

Пропонуємо надати голові комітету спорту можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику, який призначається головою комітету зі складу комітету. Пропонуємо, щоб заступник голови комітету спорту виконував повноваження голови комітету у разі його відсутності.

До обов'язків члена комітету спорту (фізорга) пропонуємо віднести:

- виконання доручень викладача фізичної культури під час перебування своєї групи на занятті з фізичної культури;
- проведення у своїй групі (підгрупі) фізкультурних хвилинок під час фізпауз на заняттях (*Додаток 6*);
- участь в організації та проведенні заходів спортивного спрямування у своїй групі;
- виконання плану роботи та завдань комітету спорту із звітуванням перед головою комітету, участь у засіданнях комітету.

Членом комітету спорту не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи та наукової ради.

1.2. Рада лідерів

Пропонуємо формувати раду лідерів із представників від учнівських груп.

Представників від групи до складу ради лідерів (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати таємним голосуванням учнів за простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів між кількома учнями або різниці, не більшої за три голоси, пропонуємо висувати до складу ради усіх таких учнів.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів у представники від групи до складу ради лідерів із числа бажаючих та надавати їм по черзі (у порядку висунання кандидатур) повноваження лідера строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання представників від групи до складу ради лідерів із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

Лідерів, що здійснюють свої повноваження тимчасово, пропонуємо включати до складу ради лідерів без права голосу.

До завдань ради лідерів пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи ради та його виконання;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань ради;
- участь в організації та проведенні культурно-масових заходів, благодійних акцій, дозвілля учнів;
- сприяння формуванню в учнів Ліцею свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина, відповідальності за можливі наслідки власної

- діяльності для інших людей, за долю суспільства і людства, вміння швидко орієнтуватися і бути успішним у світі, що постійно змінюється;
- пропагування серед учнів шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, культури, державної мови, регіональних мов або мов меншин, віросповідання, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
 - представництво Ліцею та учнівської ради Ліцею в органах самоврядування на міському, обласному, державному, міжнародному рівнях;
 - роз'яснення новоприбулим членам ради принципів діяльності та завдань ради, надання їм консультативної допомоги.

Координатором ради лідерів пропонуємо призначити заступника директора Ліцею з виховної роботи.

Пропонуємо очолювати раду лідерів голову, який обирається зі складу ради та затверджується її координатором. Також зі складу ради пропонуємо обирати заступника голови ради та секретаря ради.

До повноважень голови ради лідерів пропонуємо віднести:

- організацію діяльності ради, контроль за виконанням плану роботи, завдань і рішень ради;
- обговорення із координатором ради методів реалізації плану роботи, завдань і рішень ради;
- внесення змін до плану роботи ради за погодженням координатора;
- проведення планових та скликання позапланових засідань ради;
- внесення на розгляд радою усіх питань, що стосуються діяльності та завдань ради.

Пропонуємо надати голові ради лідерів можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику. Пропонуємо, щоб заступник голови ради лідерів виконував повноваження голови ради у разі його відсутності.

До повноважень секретаря ради лідерів пропонуємо віднести:

- ведення протоколів засідань ради та відповідної документації, видачу відповідних документів голові та координаторові ради;
- зберігання необхідних для діяльності ради мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність ради уповноваженій особі від прес-центру.

До обов'язків лідера пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;
- забезпечення проведення благодійних акцій та інших заходів, що проводить рада лідерів, у своїй групі;
- виконання плану роботи, завдань і рішень ради лідерів із звітуванням перед головою ради, участь у засіданнях ради.

Членом ради лідерів не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи та наукової ради.

Кількість засідань ради лідерів може визначатися їх доцільністю, але не рідше одного разу на тиждень. Рішення ради пропонуємо приймати простою більшістю голосів за наявності на її засіданні не менше двох третин її членів. У разі рівної кількості голосів вирішальним пропонуємо встановити голос голови ради.

1.2.1. Культурно-масовий комітет

Пропонуємо формувати культурно-масовий комітет із представників від учнівських груп.

Представників від групи до складу культурно-масового комітету (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати із числа бажаючих відкритим голосуванням учнів за простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів

між кількома учнями або різниці, не більшої за три голоси, пропонуємо висувати до складу комітету усіх таких учнів.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів у представники від групи до складу культурно-масового комітету із числа бажаючих та надавати їм по черзі (у порядку висування кандидатур) повноваження члена комітету строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання представників від групи до складу культурно-масового комітету із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

До завдань культурно-масового комітету пропонуємо віднести:

- виконання плану роботи комітету;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- участь в організації та проведенні загальноліцейських культурно-масових заходів, творчих конкурсів, заохочення учнів Ліцею до участі у таких заходах;
- сприяння творчому розвитку та культурному дозвіллю учнів Ліцею;
- роз'яснення новоприбулим членам комітету принципів діяльності та завдань комітету, надання їм консультативної допомоги.

Координатором культурно-масового комітету пропонуємо призначити режисера-постановника Ліцею.

Пропонуємо очолювати культурно-масовий комітет голові, який обирається зі складу ради лідерів та затверджується координатором комітету.

До повноважень голови культурно-масового комітету пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи комітету відповідно до плану роботи ради лідерів, організацію діяльності комітету, контроль за виконанням плану роботи та завдань комітету;
- обговорення із координатором комітету методів реалізації плану роботи та завдань комітету;
- внесення змін до плану роботи комітету за погодженням координатора;
- скликання засідань комітету задля обговорення поточних питань;
- внесення на розгляд комітетом усіх питань, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- зберігання необхідних для діяльності комітету мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність комітету уповноваженій особі від прес-центру.

Пропонуємо надати голові культурно-масового комітету можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику, який призначається головою комітету зі складу комітету. Пропонуємо, щоб заступник голови культурно-масового комітету виконував повноваження голови комітету у разі його відсутності.

До обов'язків члена культурно-масового комітету пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;
- участь в організації та проведенні культурно-масових заходів у своїй групі;
- виконання плану роботи та завдань культурно-масового комітету із звітуванням перед головою комітету, участь у засіданнях комітету.

Членом культурно-масового комітету не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи та наукової ради.

1.2.2. Комітет волонтерської роботи

Пропонуємо формувати комітет волонтерської роботи із числа бажаючих учнів незалежно від їх зайнятості в учнівському самоврядуванні Ліцею, які мають ідеї щодо організації волонтерської роботи учнів і (або) можливість займатися волонтерською роботою у межах діяльності комітету.

До завдань комітету волонтерської роботи пропонуємо віднести:

- виконання плану роботи комітету;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- участь в організації та проведенні загальноліцейських благодійних акцій та інших заходів волонтерського спрямування, заохочення учнів Ліцею до участі у таких заходах;
- забезпечення високих етичних норм, атмосфери доброзичливості і взаємної поваги в учнівському колективі Ліцею;
- роз'яснення новоприбулим членам комітету принципів діяльності та завдань комітету, надання їм консультативної допомоги.

Координатором комітету волонтерської роботи пропонуємо призначити заступника директора Ліцею з виховної роботи.

Пропонуємо очолювати комітет волонтерської роботи голові, який обирається зі складу ради лідерів та затверджується координатором комітету.

До повноважень голови комітету волонтерської роботи пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи комітету відповідно до плану роботи ради лідерів, організацію діяльності комітету, контроль за виконанням плану роботи та завдань комітету;
- обговорення із координатором комітету методів реалізації плану роботи та завдань комітету;

- внесення змін до плану роботи комітету за погодженням координатора;
- скликання засідань комітету задля обговорення поточних питань;
- внесення на розгляд комітетом усіх питань, що стосуються діяльності та завдань комітету;
- зберігання необхідних для діяльності комітету мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність комітету уповноваженій особі від прес-центру.

Пропонуємо надати голові комітету волонтерської роботи можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику, який призначається головою комітету зі складу комітету. Пропонуємо, щоб заступник голови комітету волонтерської роботи виконував повноваження голови комітету у разі його відсутності.

До обов'язків члена комітету волонтерської роботи пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;
- участь в організації та проведенні благодійних акцій у своїй групі;
- виконання плану роботи та завдань культурно-масового комітету із звітуванням перед головою комітету, участь у засіданнях комітету.

1.3. Наукова рада

Пропонуємо формувати наукову раду із числа бажаючих учнів незалежно від їх зайнятості в учнівському самоврядуванні Ліцею, які мають принаймні одне призове місце на обласному або всеукраїнському етапі конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України, обласному, всеукраїнському або міжнародному етапі учнівських олімпіад, турнірів, конкурсів та інших інтелектуальних змагань (за погодженням адміністрації Ліцею) та можливість займатися науково-просвітницькою роботою у межах діяльності ради.

До завдань наукової ради пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи ради та його виконання;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань ради;
- участь в організації та проведенні навчальних і наукових заходів, інтелектуальних конкурсів, пропагування корисності та цікавості таких заходів серед учнів Ліцею;
- сприяння розумовому розвитку та інтелектуальному дозвіллю учнів Ліцею, залученню учнів до участі в науково-дослідницькій експериментальній, конструкторській роботі та інших видах науково-практичної діяльності, проведення науково-просвітницької роботи серед учнів;
- сприяння формуванню в учнів Ліцею наукового світогляду, здатності до критичного мислення, постійного оновлення наукових знань, вміння швидко орієнтуватися і бути успішним у світі, що постійно змінюється, професійної мобільності;
- роз'яснення новоприбулим членам ради принципів діяльності та завдань ради, надання їм консультативної допомоги.

Координатором наукової ради пропонуємо призначити заступника директора Ліцею з навчально-методичної роботи.

Пропонуємо очолювати наукову раду голові, який обирається зі складу ради та затверджується її координатором. Також зі складу ради пропонуємо обирати заступника голови ради та секретаря ради.

До повноважень голови наукової ради пропонуємо віднести:

- організацію діяльності ради, контроль за виконанням плану роботи, завдань і рішень ради;
- обговорення із координатором ради методів реалізації плану роботи, завдань і рішень ради;
- внесення змін до плану роботи ради за погодженням координатора;

- проведення планових та скликання позапланових засідань ради;
- внесення на розгляд радою усіх питань, що стосуються діяльності та завдань ради.

Пропонуємо надати голові наукової ради можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику. Пропонуємо, щоб заступник голови наукової ради виконував повноваження голови ради у разі його відсутності.

Головою наукової ради не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею.

До повноважень секретаря наукової ради пропонуємо віднести:

- ведення протоколів засідань ради та відповідної документації, видачу відповідних документів голові та координаторові ради;
- зберігання необхідних для діяльності ради мультимедійних та інших матеріалів;
- надання інформації про діяльність ради уповноваженій особі від прес-центру.

До обов'язків члена наукової ради пропонуємо віднести:

- виконання доручень заступників директора Ліцею з навчальної та навчально-методичної роботи, викладачів Ліцею стосовно олімпіадного та науково-дослідницького рухів серед учнів Ліцею;
- виконання плану роботи, завдань і рішень наукової ради із звітуванням перед головою ради, участь у засіданнях ради.

Кількість засідань наукової ради може визначатися їх доцільністю, але не рідше одного разу на місяць. Рішення ради пропонуємо приймати простою більшістю голосів за наявності на її засіданні не менше двох третин її членів. У разі рівної кількості голосів вирішальним пропонуємо встановити голос голови ради.

Задля підвищення ефективності виконання плану роботи, завдань і рішень наукової ради пропонуємо створити у складі ради два відділи – відділ природничо-технічних дисциплін і відділ гуманітарних дисциплін.

Пропонуємо формувати відділи наукової ради із членів ради відповідно до їх наукових і пізнавальних інтересів і згідно з рішеннями ради.

Розподіл діяльності наукової ради між її відділами пропонуємо робити відповідно до плану роботи та рішень ради, рекомендацій координатора ради.

Голів відділів наукової ради пропонуємо призначати голові ради із погодженням координатора ради. Пропонуємо надати голові наукової ради та його заступнику можливість очолювати один із відділів ради відповідно до їх наукових і пізнавальних інтересів.

До повноважень голови відділу наукової ради пропонуємо віднести організацію діяльності відділу та звітування перед головою ради про виконання відділом плану роботи, завдань і рішень ради.

1.4. Прес-центр

Пропонуємо формувати прес-центр із представників від учнівських груп.

Представників від групи до складу прес-центру (окрім новосформованих груп) пропонуємо обирати із числа бажаючих. У разі рівної кількості голосів між кількома учнями або різниці, не більшої за три голоси, пропонуємо висувати до складу прес-центру усіх таких учнів.

На учнівських зборах новосформованих груп пропонуємо кураторові групи затверджувати кандидатів у представники від групи до складу прес-центру із числа бажаючих та надавати їм по черзі (у порядку висування кандидатур) повноваження члена прес-центру строком на два тижні. По завершенню терміну повноважень усіх кандидатів пропонуємо скликати учнівські збори групи задля обрання представників від групи до складу прес-центру із числа кандидатів за процедурою, описаною у попередньому абзаці.

До завдань прес-центру пропонуємо віднести:

- виконання плану роботи прес-центру;
- виконання рішень органів громадського самоврядування Ліцею, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, що стосуються діяльності та завдань прес-центру;
- висвітлення перед громадськістю діяльності учнівського самоврядування Ліцею, розповсюдження новин про проведення різноманітних заходів структурними підрозділами учнівської ради Ліцею;
- створення і розповсюдження учнівських періодичних видань, збірок творів та інших друкованих і електронних матеріалів;
- створення плакатів, листівок, роздаткових матеріалів для супроводу різноманітних загальноліцейських заходів;
- зберігання необхідних для діяльності прес-центру мультимедійних та інших матеріалів;
- роз'яснення новоприбулим членам прес-центру принципів діяльності та завдань прес-центру, надання їм консультативної допомоги.

Координатором прес-центру пропонуємо призначити педагога-організатора Ліцею.

Пропонуємо очолювати прес-центр голові, який обирається зі складу прес-центру та затверджується координатором прес-центру. Також зі складу прес-центру пропонуємо обирати заступника голови прес-центру.

До повноважень голови прес-центру пропонуємо віднести:

- розробку плану роботи прес-центру, організацію діяльності прес-центру, контроль за виконанням плану роботи та завдань прес-центру;
- обговорення із координатором прес-центру методів реалізації плану роботи та завдань прес-центру;
- внесення змін до плану роботи прес-центру за погодженням координатора;

- скликання засідань прес-центру задля обговорення поточних питань;
- внесення на розгляд прес-центром усіх питань, що стосуються діяльності та завдань прес-центру;
- призначення уповноважених осіб від прес-центру для обміну інформацією зі структурними підрозділами учнівської ради Ліцею;
- висвітлення перед громадськістю діяльності прес-центру та учнівської ради Ліцею.

Пропонуємо надати голові прес-центру можливість делегувати свої повноваження своєму заступнику, який призначається головою прес-центру зі складу прес-центру. Пропонуємо, щоб заступник голови прес-центру виконував повноваження голови прес-центру у разі його відсутності.

Задля упорядкованого виконання плану роботи та завдань прес-центру пропонуємо створити у складі прес-центру три відділи – редакційний відділ, відділ художнього оформлення та інформаційний відділ.

Пропонуємо формувати відділи прес-центру із членів прес-центру відповідно до їх схильностей у напрямі діяльності певного відділу і згідно з рішенням голови прес-центру.

Голів відділів прес-центру пропонуємо призначати голові прес-центру із погодженням координатора прес-центру. Пропонуємо надати голові прес-центру та його заступнику можливість очолювати один із відділів прес-центру відповідно до їх схильностей у напрямі діяльності певного відділу.

До повноважень голови відділу прес-центру пропонуємо віднести організацію діяльності відділу та звітування перед головою прес-центру про виконання відділом плану роботи та завдань прес-центру.

Пропонуємо, щоб редакційний відділ прес-центру складався із редакторів.

До обов'язків редактора прес-центру пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;

- укладання учнівських періодичних видань, збірок творів та інших друкованих і електронних матеріалів;
- підготовка текстів для плакатів, листівок, роздаткових матеріалів для супроводу різноманітних загальноліцейських заходів;
- виконання плану роботи та завдань прес-центру із звітуванням перед головою відділу, участь у засіданнях прес-центру.

Пропонуємо, щоб відділ художнього оформлення прес-центру складався із художників.

До обов'язків художника прес-центру пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;
- художнє оформлення учнівських періодичних видань, збірок творів, плакатів, листівок, роздаткових матеріалів для супроводу різноманітних загальноліцейських заходів та інших друкованих і електронних матеріалів;
- виконання плану роботи та завдань прес-центру із звітуванням перед головою відділу, участь у засіданнях прес-центру.

Пропонуємо, щоб інформаційний відділ прес-центру складався із репортерів.

До обов'язків репортера прес-центру пропонуємо віднести:

- виконання доручень представників відділу виховної роботи Ліцею;
- розповсюдження учнівських періодичних видань, збірок творів, роздаткових матеріалів для супроводу різноманітних загальноліцейських заходів та інших друкованих і електронних матеріалів;
- висвітлення перед громадськістю діяльності учнівського самоврядування Ліцею, розповсюдження новин про проведення різноманітних заходів структурними підрозділами учнівської ради Ліцею;

- виконання плану роботи та завдань прес-центру із звітуванням перед головою відділу, участь у засіданнях прес-центру.

Членом прес-центру не може бути учень, зайнятий в інших структурних підрозділах учнівської ради Ліцею, окрім комітету волонтерської роботи.

1.5. Управління учнівською радою Ліцею

Пропонуємо встановити постійним керівним колегіальним органом учнівської ради ліцею президію учнівської ради Ліцею у складі:

- голови ради старост;
- голови ради лідерів;
- голови наукової ради.

Пропонуємо надати президії учнівської ради Ліцею наступні повноваження:

- проведення планових та скликання позапланових засідань учнівської ради Ліцею, скликання засідань президії;
- прийняття рішень щодо внесення змін у плани роботи учнівської ради Ліцею та її структурних підрозділів (за погодженням адміністрації Ліцею);
- прийняття рішень щодо реорганізації структури учнівської ради Ліцею (за погодженням адміністрації Ліцею);
- прийняття рішень щодо захисту прав та інтересів учнів, які порушили Статут Ліцею, Правила внутрішнього розпорядку Ліцею, проігнорували рішення органів самоврядування, розпорядження та накази адміністрації Ліцею, законні вимоги педагогічних та інших працівників Ліцею;
- прийняття рішень щодо розв'язання спірних питань у межах діяльності учнівської ради Ліцею;
- звітування перед конференцією колективу про діяльність учнівської ради Ліцею.

2. Відповідальність членів учнівської ради Ліцею

Пропонуємо встановити, що систематичні (два і більше) порушення Статуту Ліцею, Правил внутрішнього розпорядку Ліцею, невиконання рішень органів самоврядування, розпоряджень та наказів адміністрації Ліцею, законних вимог педагогічних та інших працівників Ліцею учнем, що є членом учнівської ради Ліцею, а також відрахування його з Ліцею є підставами для припинення повноважень цього учня у раді та його групі.

У разі дострокового припинення повноважень члена учнівської ради Ліцею пропонуємо терміново обрати на звільнений пост нового представника за відповідною процедурою.

Пропонуємо встановити, що неналежне здійснення своїх повноважень головами підрозділів та їх заступниками є підставою для припинення таких повноважень зі збереженням членства у підрозділі. Рішення про припинення повноважень у такому випадку пропонуємо приймати відкритим голосуванням членів підрозділу за простою більшістю голосів за наявності не менше двох третин членів підрозділу й у присутності координатора підрозділу. Пропонуємо обов'язково надавати можливість для пояснень з боку голови підрозділу (заступника голови підрозділу), чиї повноваження є підстави припинити, перед голосуванням.

Розділ IV. Рекомендації проектної групи щодо проведення реорганізації учнівського самоврядування Ліцею

1. Вивчення матеріалів даного проекту

На першому етапі проведення реорганізації учнівського самоврядування Ліцею проектна група пропонує на розгляд адміністрації Ліцею матеріали даного проекту.

2. Обговорення доцільності та правомочності пропозицій проектної групи

Після вивчення адміністрацією Ліцею матеріалів проекту пропонуємо обговорити доцільність та правомочність пропозицій проектної групи.

3. Внесення виправлень і доповнень до матеріалів проекту

По досягненню згоди на попередньому етапі пропонуємо внести до матеріалів проекту необхідні виправлення і доповнення.

4. Апробація пропозицій проектної групи

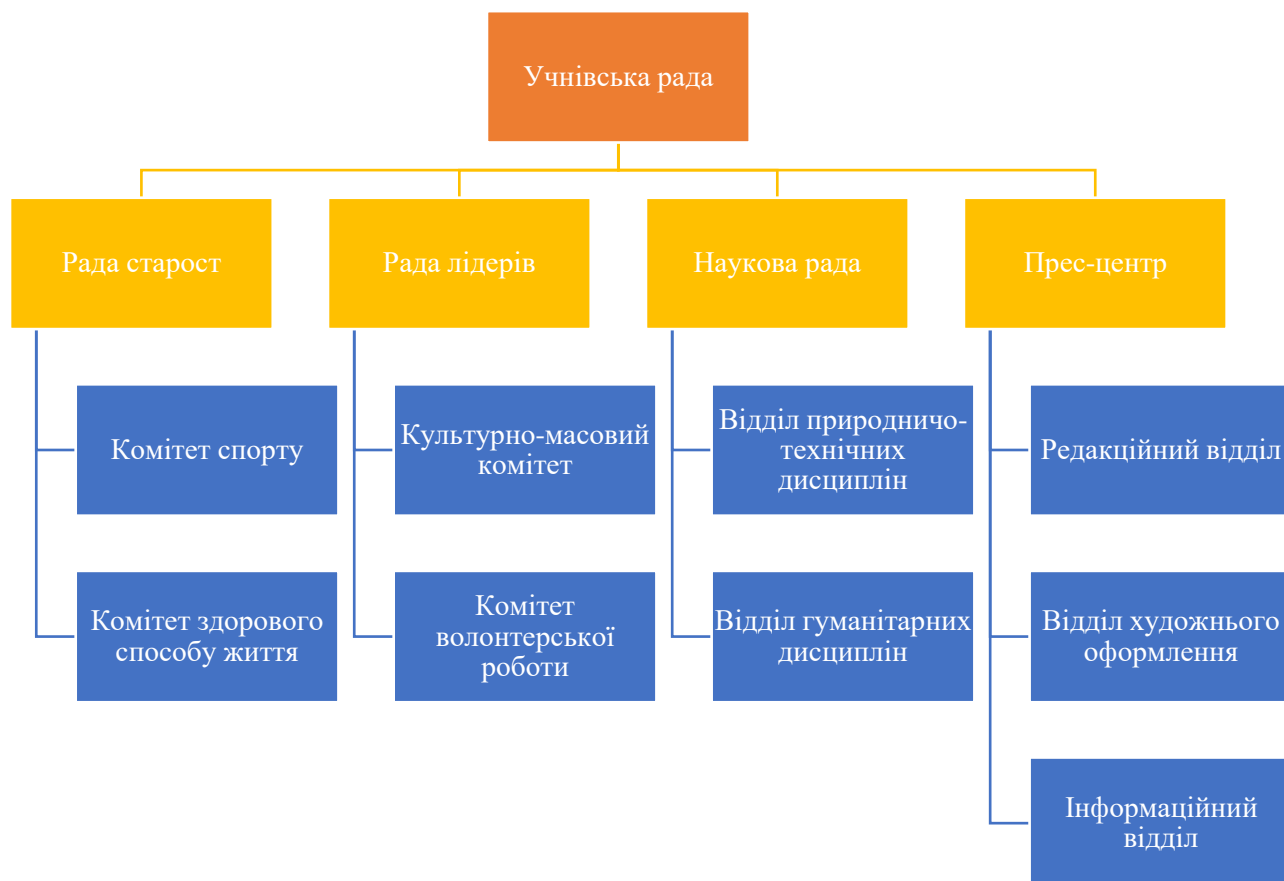
На основі виправленого і доповненого варіанту проекту пропонуємо розпочати в Ліцеї апробацію пропозицій проектної групи із проведенням необхідних опитувань, анкетувань, обговорень та внесенням необхідних змін до навчально-виховного процесу в частині діяльності учнівського самоврядування. Після цього доречно провести аналіз виконаної роботи.

5. Винесення необхідних питань на розгляд ради Ліцею

На основі матеріалів даного проекту та за результатами апробації пропозицій проектної групи пропонуємо розробити Положення про учнівську раду Ліцею і внести на розгляд ради Ліцею питання про прийняття цього Положення. Після прийняття Положення пропонуємо надати його на затвердження директору Ліцею.

Додатки

Додаток 1

**Організаційна діаграма пропонованої структури
учнівського самоврядування Ліцею**

Додаток 5**Витяг із Державних санітарних правил і норм
влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів
та організації навчально-виховного процесу****Розділ 12. Санітарно-гігієнічна освіта учнів, формування здорового способу
життя, самообслуговування**

Одним із основних аспектів формування здорової особистості дитини шкільного віку є гігієнічне навчання і виховання.

Система гігієнічного виховання учнів загальноосвітніх шкіл включає наступні елементи:

- знайомство з основними гігієнічними вимогами та формування гігієнічних навичок відповідно до шкільної програми та в процесі позакласної роботи;
- гігієнічне виховання в сім'ї;
- формування в учнів необхідності розуміння щодо здійснення посильних для них заходів по збереженню власного здоров'я;
- контроль гігієнічних знань, навичок, умінь.

У гігієнічному вихованні слід виділити такі основні напрями роботи:

- оздоровче значення рухової активності, фізичної культури та загартовування;
- раціональний режим дня;
- гігієна розумової роботи школярів;
- гігієна трудового навчання;
- громадська і особиста гігієна;
- гігієна харчування;
- попередження інфекційних захворювань та отруєнь;
- профілактика травматизму;
- дотримання правил техніки безпеки;

- статеве виховання;
- запобігання формуванню шкідливих звичок та формування здорового способу життя.

Гігієнічне виховання учнів проводять вчителі, медичний персонал, батьки.

Самообслуговування повинно організовуватися у відповідності з віком, статтю, фізичними особливостями і станом здоров'я дітей, базуючись на гігієнічних вимогах та вимогах до охорони їх здоров'я. Робота із самообслуговування повинна проводитися за участю вчителів, класних керівників і медичних працівників.

Роботу із самообслуговування слід проводити з урахуванням двох напрямів:

- попередження забруднення земельної ділянки і навчально-побутових приміщень;
- очищення земельної ділянки та побутових приміщень від забруднення.

У процесі самообслуговування учні можуть виконувати прибирання класів, кабінетів, лабораторій:

- наприкінці кожного дня (учні 5-12 кл.);
- генеральне прибирання кожного тижня і місяця (учні 9-12 кл.).

Тривалість самообслуговування для учнів 2-4 класів у загальноосвітньому навчальному закладі не повинна перевищувати 1 години на тиждень, а для учнів 5-12 класів 2 години на тиждень.

Одноразова тривалість роботи із самообслуговування не повинна перевищувати для учнів 2-4 класів 30 хвилин, 5-9 класів 45 хвилин, 10-12 класів 1,5 години. Роботу необхідно проводити у спеціальному одязі. Усі види прибирання здійснюються лише вологим методом з наступним провітрюванням приміщень. У навчальному приміщенні необхідно передбачити місце для зберігання прибирального інвентарю, спецодягу та мила. Миття підлоги дозволяється школярам з 10 років при обов'язковому використанні швабри.

Допускається участь учнів (чергові класи) в накриванні обідніх столів (при використанні санітарного одягу). Перебування учнів у виробничих приміщеннях харчоблоку забороняється.

Учні не допускаються до виконання робіт, що небезпечні для їх життя та здоров'я, створюють загрозу зараження інфекційними хворобами:

- робота із значним фізичним навантаженням (допустима вага вантажу п. 8.4: «Максимальна маса вантажу для підняття школярами: 11-12 років до 4 кг, 13-14 років – до 5 кг, 15 років: хлопчики – 12 кг, дівчатка – 6,0 кг, 16 років відповідно 14 і 7 кг, 17 років – 16,0 і 8,0 кг»);
- робота з електроприладами;
- миття вікон, очищення даху і проїжджих частин вулиць від снігу, льоду;
- очищення освітлювальної апаратури, вентобладнання та витяжних шаф;
- перенесення скла та виробів із нього;
- прибирання санвузлів, умивальних та кімнат гігієни, медичних та допоміжних приміщень, сходів, рекреаційних приміщень, майстерень, спортивних приміщень, актового залу, харчоблоку, роздаткової, буфету, обіднього залу;
- прання постільної білизни;
- винесення та вивезення відходів;
- догляд за дорослими і хворими тваринами, птахами;
- догляд за дітьми, хворими на інфекційні хвороби;
- робота з хімічними речовинами (крім уроків хімії);
- робота у котельнях;
- проведення нічних чергувань.

Учні 2-4 класів можуть брати участь у прибиранні території школи, доглядати за квітами, учні 5-12 класів у генеральному та щодобовому поточному прибиранні ділянки (підмітати, очищувати від снігу, саджати дерева).

Усі приміщення та обладнання школи підлягають вологому прибиранню, у тому числі: підвіконня, підлога, опалювальні прилади, шафи, столи, парти, класні дошки.

Прибирання здійснюють при відкритих вікнах або фрамугах, кватирках, не допускаючи протягів. Прибирання класів, майстерень, навчальних кабінетів проводиться після закінчення останнього уроку, а спортивних залів після кожного уроку і після закінчення уроків, занять секцій.

Змінне взуття у школярів є одним із ефективних засобів зниження кількості пилу в приміщеннях школи.

До спортивного залу допускаються учні тільки в спортивному одязі і взутті.

Для збору сміття необхідно встановити в навчальних приміщеннях корзини для сміття.

Додаток 6**Витяг із Державних санітарних правил і норм
влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів
та організації навчально-виховного процесу****Примірний комплекс вправ фізкультурних хвилинок (ФХ)**

Шкільні заняття, які поєднують у собі психічне, статичне, динамічне навантаження на окремі органи і системи і на весь організм в цілому, потребують проведення на уроках ФХ для зняття локального стомлення і ФХ загального впливу.

ФХ для покращення мозкового кровообігу

1. Вихідне положення (в. п.) – сидячи на стільці, 1-2 – відвести голову назад і плавно нахилити назад, 3-4 – голову нахилити вперед, плечі не піднімати. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

2. В. п. – сидячи, руки на поясі, 1 – поворот голови направо, 2 – в. п., 3 – поворот голови наліво, 4 – в. п. Повторити 6-8 разів. Темп повільний.

3. В. п. – стоячи або сидячи, руки на поясі, 1 – махом ліву руку занести через праве плече, голову повернути наліво, 2 – в. п., 3-4 – теж правою рукою. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

ФХ для зняття стомлення з плечового поясу та рук

1. В. п. – стоячи або сидячи, руки на поясі, 1 – праву руку вперед, ліву вгору, 2 – перемінити положення рук. Повторити 3-4 рази, потім розслаблено опустити вниз і потрясти кистями, голову нахилити вперед. Темп середній.

2. В. п. – стоячи або сидячи, кисті тильним боком на поясі, 1-2 – звести лікті вперед, голову нахилити вперед, 3-4 – лікті назад, прогнутися. Повторити 6-8 разів, потім руки вниз і потрясти розслаблено. Темп повільний.

3. В. п. – сидячи, руки вгору, 1 зжати кисті в кулак, 2 – розжати кисті. Повторити 6-8 разів, потім руки розслаблено опустити вниз і потрясти кистями. Темп середній.

ФХ для зняття стомлення з тулуба

1. В. п. – стійка ноги нарізно, руки за голову, 1 – різко повернути таз направо, 2 – різко повернути таз наліво. Під час поворотів плечовий пояс оставити нерухомим. Повторити 6-8 разів. Темп середній.

2. В. п. – стійка ноги нарізно, руки за голову, 1-3 – кругові рухи тазом в один бік, 4-6 – теж у інший бік, 7-8 – руки вниз і розслаблено потрясти кистями. Повторити 4-6 разів. Темп середній.

3. В. п. – стійка ноги нарізно, 1-2 – нахил вперед, права рука сковзає вздовж ноги вниз, ліва, згинаючись, вздовж тіла вгору, 3-4 – в. п., 5-8 – теж в інший бік. Повторити 6-8 разів. Темп середній.

ФХ загального впливу комплектуються з вправ для різних груп м'язів з урахуванням їх напруження в процесі діяльності.

Комплекс вправ гімнастики для очей

Швидко покліпати очима, закрити очі та посидіти спокійно, повільно рахуючи до 5. Повторити 4-5 разів.

Міцно зажмурити очі (рахуючи до 3), відкрити очі та подивитися вдалечінь, рахуючи до 5. Повторити 4-5 разів.

Витягнути праву руку вперед. Стежити очима, не повертаючи голови, за повільними рухами вліво і вправо, вгору і вниз вказівного пальця витягнутої руки. Повторити 4-5 разів.

Подивитися на вказівний палець витягнутої руки на рахунок 1-4, потім перенести погляд вдалечінь на рахунок 1-6. Повторити 4-5 разів.

У середньому темпі проробити 3-4 кругових рухів очима в правий бік, стільки ж само у лівий бік. Розслабивши очні м'язи, подивитися вдалечінь – на рахунок 1-6. Повторити 1-2 рази.